

دانشکده حقوق و علوم سیاسی

پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد در رشته‌ی حقوق جزا و جرم‌شناسی

حمایت دادستان از حقوق متهم

به وسیله

احمد بوریاباف

استاد راهنما

دکتر شهرام ابراهیمی

شهریور ۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

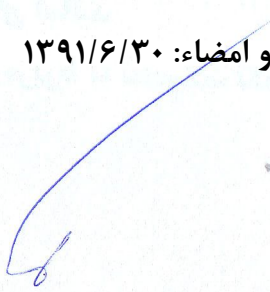
به نام خدا

اظہار نامہ

اینجانب احمد بوریاباف دانشجوی (۸۸۰۲۸۱) رشته‌ی حقوق گرایش جزا و جرم شناسی دانشکده‌ی حقوق و علوم سیاسی اظہار میکنم کہ این پایان نامہ حاصل پژوهش خودم بوده و در جاهایی کہ از منابع دیگران استفاده کرده‌ام، نشانی دقیق و مشخصات کامل آن را نوشته‌ام. همچنین اظہار می‌کنم کہ تحقیق و موضوع پایان نامہم تکراری نیست و تعهد می‌نمایم کہ بدون مجوز دانشگاه دستاوردهای آن را منتشر ننموده و یا در اختیار غیر قرار ندهم. کلیه حقوق این اثر مطابق با آیین نامہ مالکیت فکری و معنوی متعلق بہ دانشگاه شیراز است.

نام و نام خانوادگی: احمد بوریاباف

تاریخ و امضاء: ۱۳۹۱/۶/۳۰

به نام خدا
حمایت دادستان از حقوق متهم

به کوشش
احمد بوریایف

پایان نامه
ارائه شده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی از
فعالیت های تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته ی
حقوق جزا و جرم شناسی

از
دانشگاه شیراز
شیراز
جمهوری اسلامی ایران

ارزیابی شده توسط کمیته پایان نامه با درجه : بسیار خوب

دکتر شهرام ابراهیمی، استادیار بخش حقوق جزا و جرم شناسی (رئیس کمیته).....

دکتر محمد هادی صادقی، دانشیار بخش حقوق جزا و جرم شناسی.....

دکتر سیروس حیدری، استادیار بخش حقوق خصوصی.....

شهریور ۱۳۹۱

تقدیم به

مادر مهربان و روح پاک پدرم که از
اولین مشوقان من در راه آموختن
علم و ایمان بوده اند و در لحظه
لحظه عزم با ایثار وفادارکاری و
رنج هایی که در راه تحصیل متحمل
شده اند مرا یاری کردند.

سپاسگزاری

اینک که امیدوارانه با توشه ای از دانش به سوی فردا گام بر می دارم، لازم می دانم از زحمات دلسوزانه استاد عزیز و مهربانم جناب آقای دکتر شهرام ابراهیمی که همیشه مشوق و راهنمای اینجانب در امر تحصیل بوده و هستند و نیز از اساتید محترم جناب آقای دکتر محمد هادی صادقی و جناب آقای دکتر سیروس حیدری که در تدوین و نگارش این پایان نامه از مشاوره مفید و موثرشان بهره مند بوده ام، کمال تشکر را داشته باشم.

در پایان به خانواده عزیزم که در تمام لحظات زندگی از مهر بی دریغشان بهره مند بوده ام و همواره پشتیبانی مطمئن برای من بوده اند، صمیمانه ترین سپاس خود را تقدیم می کنم.

چکیده

حمایت دادستان از حقوق متهم

به کوشش

احمد بوریاباف

با وقوع جرم، ارکان و نهادهای مختلف نظام عدالت کیفری امکانات خود را جهت مقابله با جرم بسیج می کنند. دادسرا و دادستان به عنوان اولین نهاد قضایی در مواجهه با جرم نقش مهم و حیاتی در تشکیل و تکوین پرونده کیفری و حفظ نظم و امنیت اجتماعی و قضایی بر عهده دارند. اما دادستان نهادی نیست که فقط حامی نظم و امنیت اجتماعی باشد بلکه مکلف است ضمن انجام امور فوق از حقوق متهم در تمام مراحل دادرسی کیفری حمایت کند. زیرا آنچه در فرآیند دادرسی کیفری مدنظر می باشد، کشف حقیقت است و لازمه آن این است که دادستان علاوه بر حمایت از حقوق متهم، دلایلی را که بی گناهی متهم را نشان می دهد جمع آوری و ارائه نماید. این امر حاصل تحولی است که در نقش دادستان به وجود آمده است، تحولی که به واسطه آن شأن دادستان را از یک طرف محض دعوا به یک ارگان عدالت بدل می سازد. هر چند در مجموعه قوانین و مقررات حاکم بر حقوق کیفری ایران به صراحت سخن از حمایت دادستان از حقوق متهم نرفته است، ولی با توجه به مبانی، جایگاه و نقش دادستان در سیستم عدالت کیفری می توان این امر را بر عهده دادستان گذاشت. در این تحقیق ضمن اشاره به مفهوم، پیشینه و مبانی حمایت دادستان از حقوق متهم، رویکرد نظام عدالت کیفری ایران نسبت به این موضوع، مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

کلید واژگان: دادستان، متهم، حمایت، عدالت کیفری

فهرست مطالب

عنوان صفحه

فصل اول: مقدمه

الف - سوال های تحقیق.....	۳
ب - بیان مسئله.....	۳
ج - فرضیه های تحقیق.....	۴
د - سابقه و ضرورت انجام تحقیق.....	۵
ه) روش تحقیق.....	۸
و - اهداف تحقیق.....	۹
ز - سازماندهی تحقیق.....	۹

فصل دوم: مفهوم، پیشینه و مبانی حمایت دادستان از حقوق متهم

مبحث اول - مفهوم و پیشینه تاریخی نهاد دادستانی.....	۱۲
گفتار اول - مفهوم دادستان.....	۱۲
گفتار دوم - پیشینه تاریخی نهاد دادستانی.....	۱۶
مبحث دوم: مبانی حمایت دادستان از حقوق متهم.....	۳۰

فصل سوم: حمایت دادستان از حقوق متهم در مرحله تحقیقات مقدماتی

مبحث اول - تفهیم اتهام.....	۴۴
گفتار اول: مفهوم تفهیم اتهام.....	۴۵
گفتار دوم: تفهیم اتهام در حقوق اسلام و ایران.....	۴۶
مبحث دوم - حق سکوت.....	۴۹
گفتار اول: مبانی حق سکوت.....	۵۰
گفتار دوم: حق سکوت در حقوق اسلام و ایران.....	۵۱
مبحث سوم - حق داشتن وکیل مدافع.....	۵۶

گفتار اول: مبانی حق داشتن وکیل مدافع.....	۵۷
گفتار دوم: وکیل مدافع در حقوق اسلام و ایران.....	۵۸
مبحث چهارم: منع بازداشت موقت.....	۶۴
گفتار اول: حق آزادی.....	۶۴
گفتار دوم: حق آزادی در حقوق اسلام و ایران.....	۶۶
مبحث پنجم: منع شکنجه.....	۷۲
گفتار اول: ممنوعیت شکنجه در حقوق اسلام.....	۷۳
گفتار دوم: ممنوعیت شکنجه در حقوق ایران.....	۷۳

فصل چهارم: حمایت دادستان از حقوق متهم در مرحله رسیدگی

مبحث اول: حق برخورداری از دادگاه های مستقل و بی طرف.....	۸۲
گفتار اول: دادگاه های مستقل.....	۸۲
گفتار دوم: دادگاه های بی طرف.....	۸۳
مبحث دوم: حق برخورداری از دادرسی علنی.....	۸۵
گفتار اول: مبانی دادرسی علنی.....	۸۶
گفتار دوم: دادرسی علنی در حقوق اسلام و ایران.....	۸۷
مبحث سوم: پیش فرض براءت.....	۹۳
گفتار اول: اصل براءت در حقوق اسلام و ایران.....	۹۳
گفتار دوم: عدول از اصل براءت.....	۹۵
مبحث چهارم: حق محاکمه شدن در مدت متعارف.....	۹۹
گفتار اول: خاستگاه و مبانی حق محاکمه شدن در مدت زمان متعارف.....	۱۰۱
گفتار دوم: حق محاکمه در مدت زمان متعارف در حقوق اسلام و ایران.....	۱۰۲
مبحث پنجم - حق برخورداری از کمترین تضمینهای دفاع.....	۱۰۵
گفتار اول: قرائت کیفر خواست با تفهیم اتهام به زبانی که متهم آن را می فهمد.....	۱۰۵
گفتار دوم: حق پرسش و پاسخ از شهود له و علیه.....	۱۰۷

فصل پنجم: حقوق ناشی از صدور حکم و اجرای آن و نقش حمایتی دادستان

مبحث اول: حق تجدید نظر خواهی.....	۱۱۶
-----------------------------------	-----

گفتار اول: حق تجدیدنظر خواهی در حقوق اسلام و ایران.....	۱۱۷
گفتار دوم: مبانی تجدیدنظر خواهی دادستان.....	۱۲۱
گفتار سوم: اعتراض و تجدیدنظر خواهی دادستان از آرای کیفری.....	۱۲۲
مبحث دوم: حقوق مقارن با مجازات حبس.....	۱۲۶
گفتار اول: مرخصی زندانی.....	۱۲۷
گفتار دوم: آزادی مشروط.....	۱۲۸
مبحث سوم: منع محاکمه مجدد.....	۱۲۹
گفتار اول: مبانی قاعده منع محاکمه مجدد.....	۱۳۰
گفتار دوم: قاعده منع محاکمه مجدد در حقوق ایران.....	۱۳۲
نتیجه گیری و پیشنهادات.....	۱۳۵
فهرست منابع و مآخذ.....	۱۴۰

فصل اول

مقدمه

دادستان، مدعی العموم، وکیل جماعت و ... اصطلاحاتی است که از حقوق فرانسه وارد نظام حقوقی ایران شده است. نهاد دادستانی، امروزه در اغلب نظام های حقوقی شناخته شده و علاوه بر صبغه حمایتی از حقوق اشخاص، وظیفه صیانت از نظم عمومی و مصالح اجتماعی نیز بر آن افزوده شده است. مفهوم «دادستان» مولود عصر روشنگری است. خدمات دادستانی در نتیجه عدم رضایت از رویه کیفری تفتیش آمیز که تفکیک قوا را به منظور بازجویی، دادرسی و قضاوت در پرونده های کیفری به رسمیت نمی شناخت، در قرن نوزدهم در اروپا به وجود آمد. نهاد دادستانی در کشورهای مختلف اروپایی و آسیایی اساساً به دنبال قوانین ناپلئون در اوایل قرن نوزدهم ارائه و به عنوان مدل اصلی در این قاره ها به کار گرفته شد. با تأسیس دادسراها اصل تفکیک بازجویی و دادرسی جرایم کیفری از قضاوت و تعیین مجازات، به عنوان یک استاندارد اصلی تعیین شد. به علاوه دادستان، مواظب حاکمیت قانون در بازجویی ها و رسیدگی های کیفری می بود. دادستان مدعی العموم است و متهم هم در زمره ی این عموم و بلکه آسیب پذیرترین مصداق "عموم" است. بنابراین، بر دادستان است در همه ی مراحل رسیدگی، ترازو بدست و منصفانه، رصدگر حقوق متهم باشد. حقوق متهم در هر کشوری با توجه به درجه تمدن و میزان پیشرفت و تحقق آرمان های انسانی آن مورد توجه قرار گرفته است. از وظایف اولیه دولت ها است که با وضع قوانین و مقررات جامع، به حمایت و حراست از این حق پردازند و آن را در مسیر و مجرای اصلی خود قرار دهند. به هر صورت، ضرورت حمایت از حقوق متهم توسط دادستان در فرآیند دادرسی جزایی به اندازه ای اساسی است که در اسناد بین المللی مورد توجه خاص واقع شده و تدابیر و تضمین های ویژه ای درباره ی آن پیش بینی شده است. اسناد مزبور جنبه های گوناگون حقوق و آزادی های متهم در یک دادرسی عادلانه را بر شمرده اند و دادستان ها مکلف به حمایت از این حقوق و آزادی ها شده اند.

الف - سوال های تحقیق

- ۱ - مبانی حمایت دادستان از حقوق متهم کدامند؟
- ۲ - دادستان در مراحل مختلف دادرسی با اعمال وظایف و اختیارات خود چه میزان منافع متهم را تأمین می کند؟
- ۳ - نقش دادستان در اصول دادرسی منصفانه چگونه توصیف و تبیین می شود؟
- همچنین سؤال های فرعی دیگری مطرح و سعی خواهد شد به آن ها پاسخ داده شود که عبارتند از:
 - ۱ - کاهش و افزایش اختیارات دادستان و رویکردهای حقوق بشری به وظایف و اختیارات دادستان چه منافع و توالی فاسدی می تواند در پی داشته باشد؟
 - ۲ - آیا در قانون آئین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور کیفری و قانون اصلاح قانون تشکیل دادگاه های عمومی و انقلاب حقوق دفاعی متهم تضمین شده است؟ و اگر تضمین شده است وظیفه شخص دادستان در قبال این حقوق چیست؟
 - ۳ - آیا نگاه مقنن نسبت به نقش و جایگاه دادستان همان نگاه مقنن سابق (قبل از انقلاب) است؟

ب - بیان مسئله

نگاه ابتدایی غالب در خصوص نقش دادستان در دعوایی کیفری آن است که شخص مشارالیه را طرف مقابل شخص متهم می دانند و لذا حمایت شخص مدعی العموم از حقوق متهم را، مباین با اقتضای شغلی مشارالیه می پندارند و این امر خود حکایت از عدم شناخت فلسفه و مبنای وجودی نهاد دادستانی دارد. حقوقدانان ما در اغلب موارد هرگاه سخن از دادستان در تألیفات خود می کنند فقط به آنچه مقنن در قوانین تصریح نموده است بسنده نموده اند بدون اینکه یک نگاه مبنایی به فلسفه ی وجودی دادستان داشته باشند شاید این به خاطر همان دیدگاه ابتدایی غالب باشد. بحث حمایت دادستان از حقوق متهم به صورت رسمی در ایران پس از انتخابات ریاست جمهوری و در پی ایجاد فضای اغتشاش و درگیری مطرح شد. در آن برهه ی زمانی وزیر اسبق دادگستری ایران جناب آقای دکتر غلامحسین الهام مقاله

تحت عنوان "آین عمار" منتشر کرد و در آن عملکرد قوه قضائیه و دادستانی تهران را زیر سوال بردند. در پی انتشار این مقاله، دادستانی تهران جناب آقای دکتر عباس جعفری دولت آبادی در پاسخ به مقاله فوق الذکر نامه ای تحت عنوان "آین الحق" در روزنامه ایران منتشر کرد. دادستانی تهران در نامه خود پس از تبیین وظایف و اختیارات دادستانی یکی از وظایف و تکالیف دادستان را حمایت از حقوق متهم بیان می نماید. البته این حاصل تحولی است که در نقش دادستان به وجود آمده است و حکایت از آن دارد که رابطه خصم و تقابل بین دادستان و متهم پایان یافته است. با وجود این بر آن شدیم این دیدگاه ثانی را که در سیاست جنایی سرگردان نظام قضایی ایران گوشه ی عزلت گرفته است، تقویت کرده و با یک نگاه مبنایی به نهاد دادستانی این دیدگاه را تقویت کنیم که دادستانی، مدعی العموم حاکمیت و دولت نمی باشد بلکه مدعی العموم مردم می باشد بنابراین شخص دادستان نسبت به حسن جریان امور دادگاه هایی که نزد آن مأموریت دارد نظارت داشته و مراقبت می کند که قوانین و مقررات نقض نشود. دادستان در هر دعوایی که مداخله می نماید، باید طرفدار حق بوده و با افکار و رأی خود طرفی را که با مقتضیات قانون محق فهمیده است، تقویت نماید.

ج - فرضیه های تحقیق

- ۱ - متهم و وکیل متهم در تمام مراحل دادرسی از موازنه قوا با دادستان در جهت دادرسی منصفانه می بایست بر خوردار باشند و قوانین مرتبط باید وضع و اصلاح شوند.
- ۲ - دادستان به عنوان مدعی العموم در هر دعوایی که وارد می شود، صرف نظر از مقام صاحب حق، باید از حق حمایت نماید.
- ۳ - حسب اصل تساوی سلاح ها که یکی از عناصر تشکیل دهنده مفهوم گسترده تر دادرسی منصفانه است. هریک از اصحاب دعوا باید این امکان معقول را داشته باشد که بتواند دعوی خود را در شرایطی مطرح سازد که او را نسبت به طرف خود در وضعیت نامناسبی قرار ندهد.
- ۴- دادرسی کیفری باید به گونه ای باشد که سه هدف عمده مقنن مبنی بر تأمین منافع شاکی، متهم و جامعه تحقق پیدا کند.

د - سابقه و ضرورت انجام تحقیق

از پیدایش دادستان، به عنوان نهاد تعقیب جرایم، بیش از چند سده سپری نشده است. این نهاد فرانسوی که بعد از انقلاب مشروطه وارد سازمان قضایی کیفری ما شد، ریشه های قرون وسطایی دارد. این نهاد تا سال ۱۳۷۳ در نظام قضایی ما پا برجا بود ولی در همین سال با تصویب قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب حذف شد، ولی بار دیگر در سال ۱۳۸۱ احیاء شد. با توجه به گذشت قریب به ده سال از احیای دادسرا و نهاد دادستانی و تقریباً نوپا بودن این نهاد، لزوم بحث و تدقیق و تمرکز بر جایگاه آن از حیث رعایت حقوق عمومی، حقوق شاکی و متهم بیش از پیش احساس می شود. از سوی دیگر کمبود منابع و مکتوبات مرتبط با نقش دادستان در حمایت از حقوق متهم ضرورت یک تحقیق آکادمیک ایجاد نمود. به هر حال به اقتضای این نهاد و صاحب منصبان آن، از طرف علمای حقوقی ایران کتب و مقالاتی در این خصوص به رشته تحریر در آمده است. علی رغم اهمیت فراوان همه کتب و مقالات، وجود چند ویژگی در تحقیقات به عمل آمده، موجب شد اینجانب ضرورت تحقیق مستقل در این خصوص را، در خود احساس کنم: اولاً، تحقیقات به عمل آمده هیچ کدام از جامعیت لازم برخوردار نیستند. ثانیاً، ضعف مبانی نظری در غالب این نوشته ها کاملاً مشهود است. ثالثاً، در بسیاری از این نوشته ها و تحقیقات به عمل آمده یک نوع پارادکس و تناقض وجود دارد. بنابراین از کتب و مقالات تألیفی فقط به عنوان یک منبع اجتهادی و استنباطی می توان استفاده کرد چرا منابع مورد استفاده ارتباط مستقیم موضوعی با پژوهش حاضر ندارد. به طور کلی می توان گفت تبیین دقیق نقش دادستان در حمایت از حقوق متهم مطمح نظر حقوقدانان نبوده است. از این رو، انجام یک پژوهش آکادمیک که صرفاً بر این موضوع متمرکز گردد خالی از فایده نخواهد بود.

(۱) کتب

- دادرسی بی طرفانه در امور کیفری اثر مرتضی ناجی زواره، نویسنده در این کتاب ضمن بررسی و تبیین مفهوم، قلمرو و مبانی بی طرفی در دادرسی به بررسی مقتضیات عملی بی طرفی در دادرسی کیفری می پردازد.

- دادرسی منصفانه در رویه دادگاه اروپایی حقوق بشر اثر علی قربانی، نویسنده در این کتاب مفاهیم آزادی و امنیت فردی را از دیدگاه دادگاه اروپایی حقوق بشر مورد بررسی قرار می دهد

در ادامه نویسنده اصول راهبردی دادرسی منصفانه را در اسناد بین‌المللی به بحث و کنکاش می‌گیرد.

- نقش دادستان در تجدید نظر خواهی از آرای کیفری اثر بهروز ابوالحسنی، نویسنده در این کتاب به وظایف و اختیارات دادستانی در خصوص اعتراض و تجدیدنظر خواهی از آرای کیفری می‌پردازد.

- نقش دادستان در صیانت از حقوق عامه اثر محمد صالح نقره کار، نویسنده ضمن بیان جلوه‌ها و مصادیق بارز حقوق عامه در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به بررسی مسند نشین جایگاه مدعی العمومی و موضوع صیانت از حقوق عامه می‌پردازد.

- کتاب آیین دادرسی کیفری (جلد دوم) دکتر محمود آخوندی، نویسنده در فصل دوم این کتاب به معرفی دادسرا و صاحب منصبان این نهاد به ویژه شخص دادستان پرداخته است.

- کتاب آیین دادرسی کیفری دکتر محمد علی هدایتی، نویسنده در فصل اول این کتاب بررسی مراجع کشف جرم (ضابطان عدلیه) پرداخته که بیان‌کننده دیدگاه مقنن سابق (قبل از انقلاب) نسبت به جایگاه و نقش دادستان است.

- کتاب آیین دادرسی در دادسرا علی مهاجری، مؤلف در این کتاب به مباحث تخصصی مربوط به دادسرا از جمله اختیارات و وظایف دادستان و همچنین ارتباط شخص دادستان با سایر اعضاء دادسرا پرداخته، که مبین دیدگاه مقنن فعلی نسبت به نقش و جایگاه نهاد دادستانی است.

- کتاب کرامت انسانی در حقوق کیفری دکتر اسمعیل رحیمی نژاد، مؤلف در این کتاب به دو مقوله کرامت انسانی در حقوق کیفری ماهوی و کرامت انسانی در حقوق کیفری شکلی پرداخته که فصل سوم به کرامت انسانی در حقوق کیفری شکلی اختصاص دارد. نویسنده در این فصل به بیان حقوق متهم در مراحل مختلف یک دادرسی عادلانه پرداخته.

- کتاب حقوق بشر و مفاهیم مساوات، انصاف و عدالت اثر دکتر محمد آشوری و دیگران، نویسنده در بخش چهارم به بررسی مفاهیم عدالت و انصاف از دیدگاه کنوانسیون اروپایی حقوق بشر و همچنین در فصل سوم همین بخش به تحلیل و بررسی حق برخورداری از دادرسی منصفانه بر اساس ماده ۶ کنوانسیون پرداخته.

- سیاست جنایی قضایی، اثر محمد رضا گودرزی، مؤلف در بخش اول این کتاب به بررسی مبانی نظری سیاست جنایی ایران در قبال حقوق متهم و در بخش دوم به جنبه‌های عملی

سیاست جنایی قضایی ایران در قالب بخش نامه های رئیس قوه قضائیه در خصوص رعایت حقوق متهم پرداخته.

- کتاب آیین دادرسی کیفری فرانسه اثر ژان لارگیه، نویسنده در فصل سوم این کتاب به چگونگی تدارک و آماده سازی زمینه های محاکمه (تحقیقات دادرسی) پرداخته و به تبیین وظایف و اختیارات دادستان در نظام قضایی فرانسه می پردازد.

- کتاب نظام عدالت کیفری و ساختار محاکم در امریکا اثر دیوید دلبیو نیوبور، نویسنده در فصل ششم به تعرفه مقامات دادرسی به ویژه اختیارات و وظایف شخص دادستان در مراحل مختلف دادرسی در ساختار محاکم امریکا پرداخته.

۲) مقالات

- حق برخورداری از محاکمه عادلانه دکتر محمود آخوندی، نویسنده در این مقاله ضمن تعریف محاکمه عادلانه به بیان متون و مستندات این نوع محاکمه پرداخته و در آخر شرایط یک محاکمه عادلانه را بیان می نماید.

- نگاهی به حقوق متهم در حقوق اساسی و قانون آیین دادرسی کیفری دکتر محمد آشوری، نگارنده در این مقاله ابتدا قدمت مقوله ی حقوق متهم در قانون اساسی و قانون آیین دادرسی کیفری بیان و در ادامه به تشریح حقوق متهم در مراحل مختلف دادرسی پرداخته.

- دادرسی منصفانه و حقوق دفاعی متهم اثر استفانی لاگوت، ترجمه جلیل امیدی، این مقاله بر حق دفاع و حقوق دفاعی متهم در مجموعه قوانین راجع به حقوق بشر بین المللی توجه و تمرکز دارد.

- دادرسی کیفری به عنوان حقوق بشر اثر ماروین زالمن و لاری سیگل، ترجمه جلیل امیدی، نگارنده در این مقاله به تبیین اصول حقوق بشر در دادرسی های کیفری پرداخته و این اصول را در دوازده اصل خلاصه و بیان می کند.

- مصلحت گرایی در دادرسی های جزایی اثر دکتر محمد هادی صادقی و دکتر محمد امامی، نگارندگان در این مقاله به بررسی قانون گرایی و اقتضا گرایی که ناظر بر دو سیستم «قانونی بودن تعقیب» و «متناسب بودن تعقیب» که یکی از وظایف و اختیارات دادستان می باشد پرداخته اند،

- دادرسی عادلانه در امور جنایی اثر استفان ترشل، ترجمه ی علی شایان، نویسنده در بخش نخست این مقاله به بررسی قلمرو اعمال حق بهرمندی از دادرسی عادلانه و همچنین جنبه های قلمرو این مقرر در اسناد بین المللی پرداخته و سپس به تحلیل و تبیین مفهوم

اتهام در ابعاد مختلف حقوقی و در پایان، آیین دادرسی محاکمه عادلانه را توصیف و تبیین می کند.

- تفهیم اتهام نویسنده محمد علی اردبیلی، نگارنده در این مقاله ابتدا به بررسی خاستگاه این نهاد حقوقی پرداخته و در ادامه ارکان و اجزاء این نهاد و چگونگی اعمال این نهاد را در دادرسی عادلانه را توصیف و تبیین می کند.

- حق سکوت اثر منصور رحمدل، نویسنده در این مقاله ابتدا تاریخچه و خاستگاه این نهاد را مورد مذاقه قرار داده و سپس مبنای حق سکوت را به بحث گرفته است و در بخش دیگر این مقاله حق سکوت را از دیدگاه اسناد بین المللی و حقوق کشورهای اروپایی و حقوق داخلی ایران مورد توجه قرار داده است.

- عدالت در دادرسی؛ بنیان های نظری، ملاک های عملی، در این مقاله نظرات اساتید حقوقی ایران در خصوص مؤلفه های تشکیل دهنده دادرسی عادلانه به بحث گرفته شده است. - اصول سهولت و مدارا در سیاست جنایی حکومت اسلامی اثر جلال الدین قیاسی، نویسنده در این مقاله ضمن تعریف اصل تساهل و ذکر مبانی آن به بررسی و تأثیر اصل تساهل در مراحل مختلف تقنینی و اجرای قانون می پردازد.

- حقوق متهم در دادگاه با تکیه بر اسناد بین المللی و منطقه ای مربوط به حقوق بشر اثر جلیل امیدی، نویسنده در این مقاله انواع حقوق متهم در مرحله ی رسیدگی جزایی را بر اساس اسناد بین المللی و منطقه ای مورد بحث و بررسی قرار می دهد.

ه) روش تحقیق

این پایان نامه مبتنی بر روش توصیفی - تحلیلی می باشد. بنابراین، محقق با در نظر گرفتن اهداف، سوال ها و فرضیه های مورد نظر، منابع حقوق داخلی و خارجی را مورد مطالعه قرار داده و اطلاعات مورد نظر را از آنجا استخراج کرده است. از آن جایی که تحقیق مذکور به صورت تحلیل محتوا می باشد، بر این اساس نگارنده با استدلال، مقایسه و تطبیق جنبه های مختلف موضوع به تجزیه و تحلیل مطالب پرداخته و نتیجه گیری می نماید.

و - اهداف تحقیق

هدف اصلی از این تحقیق عبارت است از: تبیین و تحلیل مفهوم، مبانی و نقش دادستان در حمایت از حقوق متهم و هدفهای فرعی هم عبارتند از:

۱ - بررسی بیشتر و دقیق تر و آسیب شناسی وظایف و اختیارات این مقام تأثیر گذار قضایی در حقوق ایران.

۲ - تبیین و تعیین میزان اثر بخشی این مقام و نهاد تحت نظارت او در تحقق عدالت کیفری.

ز - سازماندهی تحقیق

این پایان نامه شامل چهار فصل می باشد که در فصل اول به بیان مفهوم، پیشینه و مبانی حمایت دادستان از حقوق متهم در قالب دو مبحث پرداخته ایم در فصل دوم به بررسی حمایت دادستان از حقوق متهم در مرحله تحقیقات مقدماتی پرداخته و در فصل سوم و چهارم به ترتیب به بررسی حمایت دادستان از حقوق متهم در مرحله رسیدگی و اجرای حکم می پردازیم.